

Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek Oostzaan 2025, 2026 en 2027

Het college van gemeente Oostzaan

overwegende dat,

- het gewenst is om deze beleidsregels vast te stellen voor: de verstrekking van een vaste tegemoetkoming inzake de alleenverdienersproblematiek en in welke situaties en onder welke voorwaarden een verstrekking dan wel een weigering van toepassing is aan een huishouden waarvoor deze problematiek geldt

gelet op:

- de **Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Wtrap)**, waarin is bepaald dat artikel 78gg van de Participatiewet de grondslag vormt voor deze uitvoering zolang de tijdelijke wet van kracht is.

Besluit:

vast te stellen 'Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek Oostzaan 2025, 2026 en 2027'.

Artikel 1 Begripsbepalingen

1.1 In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

Alleenverdiener: het huishouden dat:

- a. een inkomen heeft uit een uitkering, niet zijnde een uitkering op grond van artikel 19 Participatiewet, eventueel aangevuld met een uitkering op grond van de Participatiewet en;
- b. vergeleken met een vergelijkbaar huishouden, waarvoor het inkomen uit enkel een uitkering op grond van artikel 19 Participatiewet bestaat, een lager bedrag aan tegemoetkomingen met toepassing van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen ontvangt, als gevolg van de verschillende afbouwpaden van de dubbele algemene heffingskorting, bedoeld in artikel 37, tweede lid, Participatiewet en in artikel 8.9 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en;
- c. een netto-inkomen en tegemoetkomingen met toepassing van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen ontvangt dat in totaal lager ligt dan bij een vergelijkbaar huishouden waarvoor het inkomen uit een uitkering enkel bestaat uit een uitkering op grond van artikel 19 Participatiewet, vanwege hetgeen genoemd is onder sub b.

Huishouden: twee personen die fiscaal partner en toeslagpartner van elkaar zijn voor het jaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft.

Vaste tegemoetkoming: het bedrag dat over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 per jaar wordt vastgesteld bij ministeriële regeling in het kader van artikel 78gg, Participatiewet.

TOEGANG

Artikel 2 Actief informeren

Voor het kalenderjaar 2025 wordt geen ambtshalve toekenning toegepast. Huishoudens waarvan het Burgerservicenummer van de meestverdienende partner door het college is ontvangen op grond van artikel 78gg, vijfde lid, van de Participatiewet, worden door het college actief geïnformeerd over de mogelijkheid van een vaste tegemoetkoming. In de brief wordt aangegeven dat zij mogelijk recht hebben op de vergoeding en dat een formele aanvraag met de benodigde bewijsstukken moet worden ingediend om in aanmerking te komen.

Artikel 3 Aanvraag zelfmelder

- 3.1 Het huishouden kan een aanvraag om een vaste tegemoetkoming indienen bij het college.
- 3.2 Voordat een formele aanvraag wordt ingediend, wordt het huishouden of diens belangenbehartiger verzocht het digitale voorselectieformulier op de website van de gemeente Oostzaan in te vullen. Aan de hand van enkele vragen wordt beoordeeld of de situatie van het huishouden waarschijnlijk binnen de reikwijdte van de regeling valt en of het zinvol is een aanvraag in te dienen. Indien uit de digitale voorselectie blijkt dat de situatie niet eenduidig te beoordelen is, kan het huishouden worden geadviseerd telefonisch contact op te nemen met de Afdeling Sociale Zaken / Consulenten

- Inkomen voor nadere afstemming. Deze voorselectie betreft nog geen formele beoordeling van de aanvraag
- 3.3 Het college beoordeelt of de aanvrager, als bedoeld in artikel 1.1 alleenverdiener is.
 - 3.4 Het college beoordeelt of de meestverdienende partner in het huishouden op de datum van aanvraag inwoner van de gemeente is en het huishouden voor het betreffende jaar nog geen vaste tegemoetkoming heeft ontvangen.
 - 3.5 Bij de vaststelling van het inkomen om te bepalen of het huishouden tot de doelgroep van alleenverdieners behoort, telt alleen het inkomen van beide fiscale - en toeslagpartners mee.
 - 3.6 Als er sprake is van een vast maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente maand van het jaar voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent dit maandinkomen om naar een verwacht jaarinkomen.
 - 3.7 Als er sprake is van een variabel maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente drie achtereenvolgende maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent deze maandinkomens om naar een verwacht jaarinkomen.
 - 3.8 Als de definitieve aanslag inkomstenbelasting of definitieve beschikking voor toeslagen over het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd al bekend is, dan gebruikt het college het belastbaar jaarinkomen waar deze aanslag of beschikking op is gebaseerd.
 - 3.9 Bij de vaststelling van het vermogen hanteert het college de vermogensgrens van de zorgtoeslag zoals die geldt voor het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd.
 - 3.10 Het peilmoment van het vermogen is 1 januari van het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd.
 - 3.11 De vaste tegemoetkoming over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 wordt uiterlijk 30 juni 2028 aangevraagd.

TOEKENNING EN VERSTREKKING

Artikel 4 Toekenning

- 4.1 Het college kent de vaste tegemoetkoming eenmaal voor het betreffende kalenderjaar toe en voor het gehele bedrag.

Artikel 5 Verstrekking

- 5.1 Het college verstrekt de vaste tegemoetkoming in één keer. De verstrekking voor het betreffende kalenderjaar loopt door als het huishouden uit de gemeente verhuist.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 6. Hardheidsclausule

- 6.1 Door of namens het college kan met toepassing van artikel 4:84 van de Awb in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende worden afgeweken van deze beleidsregels, indien toepassing hiervan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

- 7.1 Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking en werken, voor zover begunstigend voor de belanghebbende, terug tot en met 1 januari 2025
- 7.2 Deze beleidsregels blijven van toepassing op vóór 1 juli 2028:
 - a. ingediende aanvragen; en
 - b. tegen bezwaar- en beroepschriften, ingediend tegen de met toepassing van deze beleidsregels genomen beslissingen.
- 7.3 Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek Oostzaan 2025, 2026 en 2027.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oostzaan in de vergadering van 10 maart 2026,

*De secretaris,
Dhr. D. van Huizen*

*De burgemeester,
dhr. M. Polak*

Nota van Toelichting

Achtergrond:

Iedereen in Nederland heeft recht op een besteedbaar inkomen op het bestaansminimum. Dit bedrag is afhankelijk van leeftijd en leefsituatie. Mensen met lage inkomens krijgen extra ondersteuning door middel van toeslagen. Een groep huishoudens ontvangt door een ongelukkige samenloop van wet- en regelgeving te weinig toeslagen. Dit heeft nadelige gevolgen voor het netto-inkomen van deze huishoudens. Zij ontvangen een netto-inkomen dat lager is dan een vergelijkbaar (echt)paar met bijstand en maximale toeslagen. Daarmee komen zij netto uit onder het bestaansminimum. Deze omstandigheden noemen we de Alleenverdienersproblematiek.

Deze problematiek ontstond in 2009 toen de overdraagbaarheid van de Algemene Heffingskorting gefaseerd werd afgebouwd (volledige afbouw in 2023), en daarbij een andere afbouw volgde dan de bijstandsuitkering (volledige afbouw in 2039). Het wegnemen van deze ongewenste situatie wordt in 3 fasen gecorrigeerd waarbij het rijk gemeenten heeft verzocht hierbij te ondersteunen in fase 1 en 2.

- Fase 1: Gemeenten helpen het rijk in 2023 en 2024 met een oplossing via individuele bijzondere bijstand. Hiervoor is een handelingsperspectief geboden.
- Fase 2: Gemeenten helpen het rijk in 2025, 2026 en 2027 met (de uitvoering van) de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek.
- Fase 3: Vanaf 2028 is door de Belastingdienst een definitieve oplossing voorzien via de fiscaliteit (de inkomstenbelasting).

De beleidsregels die nu voorliggen hebben betrekking op fase 2, de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Wtrap). Deze tijdelijke wet is op 1 januari 2025 in werking getreden. De wet is een aparte regeling binnen de Participatiewet en biedt de wettelijke grondslag om de bij de Belastingdienst bekende huishoudens met alleenverdienersproblematiek over de jaren 2025, 2026 en 2027 ambtshalve een vaste tegemoetkoming te betalen. De vaste tegemoetkoming wordt jaarlijks bij ministeriële regeling vastgesteld door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Voor het kalenderjaar 2025 is de tegemoetkoming vastgesteld op € 1.000,- per huishouden. Het Inlichtingenbureau deelt de bij de Belastingdienst bekende Burgerservicenummers van de meestverdienende partner van de betrokken huishoudens via het gegevensportaal met onze gemeente. Huishoudens waarvan onze gemeente het vermoeden heeft dat zij tot de doelgroep behoren kunnen uitgenodigd worden om een aanvraag voor de vaste tegemoetkoming te doen. Huishoudens die zelf het vermoeden hebben tot de doelgroep te behoren kunnen op eigen initiatief een aanvraag doen (zogenaamde zelf-melders).

Omvang en kenmerken doelgroep

In 2025 zijn, op grond van definitieve inkomens- en vermogensgegevens van 2023, landelijk 6.178 huishoudens bekend bij de Belastingdienst die vallen onder de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek. In onze gemeente betreft het 12 huishoudens. Dit zijn (echt)paren waarbij één van de partners de meestverdienende partners is. Het inkomen bestaat uit een loondervingsuitkering (UWV of privaat) of een Wajong-uitkering. Het inkomen van de kostwinner kan aangevuld zijn met een aanvullende bijstandsuitkering of een klein loon. De minstverdienende partner heeft mogelijk een klein inkomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Alleenverdiener: Het begrip 'alleenverdiener' in deze beleidsregels is bedoeld om huishoudens te identificeren die financieel benadeeld worden door de afbouw van belastingvoordelen, zoals de dubbele algemene heffingskorting. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer beide partners in een huishouden niet hetzelfde inkomen genereren uit een uitkering, maar de belastingvoordelen niet volledig kunnen worden benut door de hoogte van het gezamenlijke inkomen. Het verschil tussen het netto-inkomen van een alleenverdiener en een vergelijkbaar huishouden is de kern van de regeling.

Huishouden: In dit geval wordt het begrip 'huishouden' specifiek gedefinieerd als twee personen die fiscaal en voor toeslagen als partners worden beschouwd. Dit sluit aan bij de wettelijke definities en zorgt voor duidelijkheid bij de toepassing van de regeling.

Vaste tegemoetkoming: Dit is het bedrag dat voor de jaren 2025, 2026 en 2027 beschikbaar wordt gesteld om de alleenverdienersproblematiek te verlichten. De hoogte van de tegemoetkoming wordt jaarlijks vastgesteld via een ministeriële regeling. De regeling is bedoeld om huishoudens financieel te ondersteunen in de periode waarin deze problematiek speelt.

Artikel 2 Actief informeren

In dit artikel Voor het kalenderjaar 2025 wordt geen ambtshalve toekenning toegepast. Huishoudens waarvan het Burgerservicenummer van de meestverdienende partner door het college is ontvangen op grond van artikel 78gg, vijfde lid, van de Participatiewet, worden door het college actief geïnformeerd over de mogelijkheid van een vaste tegemoetkoming. In de brief wordt aangegeven dat zij mogelijk

recht hebben op de vergoeding en dat een formele aanvraag met de benodigde bewijsstukken moet worden ingediend om in aanmerking te komen.

Artikel 3 Aanvraag zelfmelder

Dit artikel biedt huishoudens die geen ambtshalve tegemoetkoming ontvangen de mogelijkheid om zelf een aanvraag in te dienen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de gegevens van de meestverdiende partner niet bekend zijn bij de gemeente. De aanvraag is vormvrij en kan desgewenst worden ingediend met hulp van een verwijzer, zoals een sociaal raadsman/-vrouw, een hulpverlener van de gemeente. Voorafgaand aan een formele aanvraag wordt telefonisch contact met de gemeente aanbevolen, zodat beoordeeld kan worden of het zinvol is om een aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige aanvragen en draagt bij aan een doelmatige uitvoering.

Het college beoordeelt de aanvraag op basis van objectieve criteria, waaronder het inkomen en de partnerschapsrelatie, zodat de tegemoetkoming terecht komt bij de huishoudens die voor de regeling in aanmerking komen.

Artikel 4 Toekenning

Dit artikel beschrijft dat de tegemoetkoming per kalenderjaar in één keer wordt toegekend en voor het gehele bedrag. Dit geeft zowel de aanvrager als de gemeente duidelijkheid over het proces en zorgt ervoor dat de financiële ondersteuning op een efficiënte manier wordt verstrekt.

Omdat de regeling met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025 geldt, kunnen inwoners in het kalenderjaar 2026 zowel een aanvraag indienen voor het jaar 2025 als voor het jaar 2026. Per kalenderjaar kan de tegemoetkoming éénmaal worden toegekend.

Artikel 5 Verstrekking

De verstrekking van de vaste tegemoetkoming gebeurt in één keer. Indien een huishouden verhuist, blijft de verstrekking doorlopen. Dit zorgt ervoor dat verhuizende huishoudens niet onterecht hun tegemoetkoming verliezen, zolang zij voldoen aan de voorwaarden van de regeling.

Artikel 6. Hardheidsclausule

De inhoud van dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

De regeling heeft een looptijd van 2025 tot en met 2027. Omdat de lokale uitvoering start in 2026, is gekozen voor een expliciete terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. Hiermee wordt voorkomen dat de doelgroep de compensatie waar zij over het kalenderjaar 2025 recht op hebben, misloopt. Dit betekent dat inwoners in 2026 zowel voor het jaar 2025 als voor 2026 een aanvraag kunnen indienen. Per kalenderjaar kan de tegemoetkoming éénmaal worden verstrekt.